

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dei Immortalis In Corpore Mortali Patientis Historia

Stanyhurst, Guillaume

Coloniæ Agrippinæ, 1694

§. III. Christi tristitia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49178](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49178)

hac hora, hoc loco, ex hoc pulpito, voce mea admoneri, & terreri, ut hodie à DEO averſus, ad eum ſe convertat? imminet vobis mors, incumbit vertici noſtro immenſum illud pondus æternitatis, ut morientes conterat: ſub pedibus veſtris dilatavit infernus animam ſuam, ut absorbeat animas veſtras: a deſt in ara Judex, clamat, hortatur, invitatur: *Convertimini ad me in toto corde veſtro.* Minatur divinæ juſtitix præco: *Niſi converſi fueritis, gladium ſuum vibravit, arcum tetendit.* O Domine, ſatis eſt ad metum, & audire vocem metuendi, *Timor, & tremor venerunt ſuper me.* Ego ergò propter iram tuam, & iniquitatem meam, toto & corpore tremens, & animo pavens, fugio ad te, qui cœpiſti in horto pavere pro me. Immenſum timeo, immanè doleo: timeo quem offendi: doleo quia offendi. Timeo quia te provocavi ad iracundiam, doleo, quia non placavi iratum. O Pietas parce impio! ô Miſericordia, aspice miſerum! ô Clementia, admitte deteſtantem ſua flagitia. Noli averti à me, dum ego convertor ad te. Fateor, filius ſum mortis: ſed tamen quantum timeo mortem, tantum ſpero & vitam. Quia tu vita vitæ meæ proteſtatus es per Prophetam: *Nolo mortem morientis, revertimini, & vivite.* Si nolis mortem, ſi cupis me vivere, nunc ſine metu concinam, *non moriar, ſed vivam.*

§. III.

Chriſti triſtitia.

Cæpit contriſtari, & mœſtus eſſe. Sollicito Chriſti, quo in itinere percuffus fuerat, pavore, ſucceſſit immodica triſtitia: ſic ut finis unius mali, initium eſſet alterius. Ingreſſus itaque hortum, ſola dolorum ſegete fertilem, implevit eum ſuſpiriis,

Ier. 5.

14.

Joel. 2.

12.

Pſ. 77. 7. 13.

Pſ. 54. 9

Ezech. 18. 32.

Pſ. 117.

16.

Matt.

26. 73.

suspiriis, & perfudit lachrymis, mæstoque vultu, ac dilectis præ mæstare oculis, nunc Petrum, nunc Jacobum, nunc dilectum sibi discipulum Joannem intuens, volebat loqui, sed loquendi facultatem adimebat intemperans dolor. Vastus enim dolor vult silentio honorari. Iterum, iterumque, timore pavidus, dolore attonitus, tristitia obrutus, discipulos aspicit, & nunc sursum ad cælum, nunc deorsum ad terram, nunc dextrorsum, nunc sinistrorsum oculos circumferens, manibus plangens, corde ingemiscens, oculis plorans, tandem magno cum singultu, hiulcâ voce, ac crebris gemitibus interrupta lugubriter exclamat: *Tristis est anima mea usque ad mortem.* O Petre, ô Jacobe, ô Joannes viscera mea, deliciae meæ, olim in monte Thaboræo, spectatores gloriæ meæ, nunc in horto testes meæ tristitiæ. *Cor meum conturbatum est in me, & formido mortis cecidit super me.* Audit hæc Petrus, & horret; audit Jacobus, & stupet; audit hæc Joannes, & præ dolore deficit. Ad hæc verba stant singuli attoniti: uti amici Job, qui septem diebus, luctuosissimam ejus sortem solis lachrymis, suspiriis, stupore, silentio deplorârunt. *Videbant enim dolorem esse vehementem.* Ita & hic, nemo unus è discipulis vel verbum profert, quilibet silet, singuli stupet. *Videbant enim dolorem esse vehementem.* Erat quippe tristis usque ad mortem. Hoc est, ex viva, & vehementi omnium quæ mihi imminet, & mente circumspicio, malorû apprehensione, sic angor, ad eò tristior, ac si jam nunc morerer: sustineo agoniam, & dolores mortis, patior angustias morientis. Spiritus, & vires me penitus deficiunt: pavore tantum non exanimor; angoris violentia, & mæroris vehementia vitam pene eripiunt, & spiritum intercludunt.

O ani-

Ps. 54. 5.

Job. 2. 12

O anima mea! vide ut tristis est anima Christi usque ad mortem, quia tu declinas à viâ arctâ quæ ducit ad vitam, & ambulas per viam latam, quæ ducit ad mortem. Arescit fons ille, ex quo quidquid est lætitiæ in hominibus, vel gaudii in Angelis, vel exultationis in cœlo, & terra, plenis rivis exundat. Nunc ergò vale ô lætitia, & gaudium; claudere ô *domus convivii*, ibo ad hortum Gethsemani, hoc est, ad *domum luctus*. Valete ô strata eburnea, *Lacrymis stratum meum rigabo*: marcescite rosæ, crescite spinæ, silete ô tympana, & cytharæ, & organa, non amplius personent illa verba: *Relinquamus ubique signa lætitiæ*, non est conveniens luctibus ille sonus. Accede tristitia, tu esto mihi conviva in mensa, comes in itinere, dux in via; aperi oculos fletibus, cor gemitibus, fauces singultibus, pectus suspiriis, manus planctui, linguam ejulatu. Doles mi JESU, & tristaris coram tribus discipulis; sed an tantum propter illos doles? Nunquid & ego, mi JESU, unus eram ex illis, propter quem, & super quem dolebas? nonne ideo tristis fuit anima tua, quia peccabat anima mea? & cum peccasset, non erat tristis usque ad mortem, sed illos imitabatur, *qui lætantur cum male fecerint, & exultant in rebus pessimis*? ô mala de malis, & pessima de rebus pessimis lætitia! Post tantam illam Christi tristitiam, ob hominum peccata conceptam, deberent omnes per totum orbem diffusi homines, propter unicum tantum, & illud minimū ab homine uno commissum peccatum, aded dolere, tantumque tristari, ut præ tristitiæ magnitudine oporteret eos tundere pectus, evellere capillos, laniare genas, indui sacco, conspergi pulvere, jacere in cinere, rugire à gemitu cordis sui, implevere totum aërem querulis la-

B

mentis

Eccl. 7 3

Ps. 6. 7.

Sap. 5.

Prov. 2.

44.

*Tristitia
maxima
concupiē-
da ob
peccatū
minimū.*

Jerem. 9. 1. *Mich. 1. 1.* mentis, clamari flebili voce, *Quis dabit capiti meo aquam, & oculis meis fontes lachrymarum, & plorabo noctes & dies? & cum Michæa, Super hoc plangam, ululabo vadam spoliatus & nudus; faciam pianctum velut draconum, & luctum quasi struthionum.* Hunc in modum par esset, quotquot in orbe sunt mortales, tristari, & lugere, propter unicum, & minimum quod potest concipi, commissum peccatum. Ubi jam tua tristitia, post scelera numero plurima, gravitate maxima? tristis est anima Christi usque ad mortem, qui tamen *peccatum non fecit: in peccatis concepit te mater tua; in peccatis natus es totus.* Peccasti super numerum arenæ maris; peccata tua ascenderunt usque ad cælum coram Deo. Quænam est lex Dei quam non violasti? quod mandatum quod non sprevisi? quod consilium, quod non rejecisti? quodnam in toto corpore membrum, quod non fuit tibi peccandi instrumentum? denique à planta pedis, usque ad verticem capitis non est in te sanitas, quia non est nisi iniquitas; ubi nunc post pœnitenda, pœnitentia? pœnitentia? imò totus effunderis in lætitiâ, salis pedibus, plaudis manibus, studes exhauriendis calicibus, per diem helluaris, per noctem debaccharis, ducis in bonis dies tuos. Quid est quod exspectes post tot bona in vita nisi illud triste divitis Epulonis, *Recordare, quia recepisti bona in vita tua, &c. ideo tu cruciaris.* Audite, delicatuli, quorum Deus venter est, qui per noctem volutimini inter plumas, per diem ambulatis inter rosas, qui vitam totam traducitis inter delicias, quibus post infinita flagitia, non tantum horror est agere pœnitentiam, sed timor vel audire loquentem de pœnitentia. Audite, horrete, contremiscite, quia qui loquitur est Veritas, qui mi-

natus

*i. Pet. 2. 22.**Pf. 50. 6.**Io. 9. 34.**Luc. 16. 25.*

natur est iustitia, qui, quod minatur, exequetur, est Potentia; hic dicit filiis mortis, Filius Dei, qui tristis est usque ad mortem: *Nisi pœnitentiam habueritis, omnes simul peribitis.* Post tale tonitru adhuc dormis? necdum evigilas? O tristissime Jesu, ego, ego ille sum, qui ex corde tuo extorsi tot gemitus: ego qui expressi ex ore lamenta, ego qui elici ex oculis tuis lachrymas. Sed & idem abstergam omnem lachrymam ab oculis tuis. Scio, quia *gaudium tibi est super uno peccatore pœnitentiam agente.* Peccator sum, fateor, peccavi in caelum, & coram te. Pœnitet, me odisse Patrem, deseruisse Dominum, offendisse DEUM. Non ergo sit amplius tristis anima tua usque ad mortem, sed tristitia tua vertatur in gaudium; quia gaudium tibi est super uno peccatore pœnitentiam agente, & gaudium illud nunquam tollam à te, quia nunquam offenderis à me.

Luc. 13.

Luc. 15. 6

Ibid.

§. IV.

Fons tristitia salientis in cor Christi.

HÆc Christi tristitia fuit vehementior, & ferocior, quam fuerat, vel esse poterat, secundum communem DEI potentiam. Primum ex parte objecti materialis: quia Christus doluit de peccatis omnibus hominum omnium simul sibi repræsentatis, & velut in unum acervum conflatis; & modo intelligendi absolutissimo, & perfectissimo perceptis, ac expensis. 2. Ex parte objecti formalis; quia nemo unquam sic cognovit, sive Majestatem DEI offensi; sive, qua offenditur, malitiam peccati, 3. Ex modo cognitionis; quia nemo tam perspicuè, distinctè, tantaque animi seu attentione, seu contentione, singula quæ ad testandum peccatum possunt permovere, confi-